

การพัฒนาความรู้ความสามารถในการช่วยฟื้นคืนชีพขั้นพื้นฐานของญาติผู้ดูแลผู้ป่วยเปลี่ยนหัวใจเมื่อจำหน่าย

นางสาวตรุณี สถานสถิตย์ นางพนัชร เหล็กกล้า นางสาวปทุมศรี ชูทิพย์

หอผู้ป่วยปลูกถ่ายอวัยวะ ฝ่ายการพยาบาลศูนย์การแพทย์สิริกิติ์

ที่มาและเหตุผล

การผ่าตัดเปลี่ยนหัวใจเป็นการรักษาที่ดีที่สุดสำหรับผู้ป่วยที่มีภาวะหัวใจล้มเหลวที่ไม่สามารถตอบสนองด้วยการรักษาทางยาหรือการรักษาที่ต้องใช้อุปกรณ์และการรักษาด้วยชนิดอื่นๆ จากการทบทวนวรรณกรรมภาวะหัวใจหยุดเต้น ถ้าไม่มีการช่วยฟื้นคืนชีพเบื้องต้นภายใน 4 นาที ทำให้ผู้ป่วยมีอัตราการตายค่อนข้างสูง การช่วยเหลือเบื้องต้น คือการทำ CPR หรือการกดหน้าอก ซึ่งการทำ CPR หรือการกดหน้าอกที่ถูกต้องจะช่วยให้เพิ่มโอกาสการรอดชีวิตของผู้ป่วยก่อนที่จะนำส่งโรงพยาบาล หากญาติผู้ดูแลมีความรู้และปฏิบัติได้อย่างถูกต้องจะสามารถช่วยชีวิตผู้ป่วยได้ ปัญหาที่พบ คือ เมื่อมีการให้คำแนะนำจากพยาบาล เรื่องการช่วยฟื้นคืนชีพเมื่อผู้ป่วยเปลี่ยนหัวใจมีภาวะฉุกเฉิน ภาวะหัวใจหยุดเต้น ต้องมีการช่วยเหลือเบื้องต้น ญาติผู้ดูแลผู้ป่วยเปลี่ยนหัวใจจะมีความกลัว วิตกกังวล เนื่องจากขาดประสบการณ์ ขาดความรู้ความเข้าใจ ไม่มีความเชื่อมั่นในการช่วยฟื้นคืนชีพ เมื่อผู้ป่วยจำหน่ายกลับบ้าน มีความเสี่ยงต่อการเสียชีวิตหากผู้ป่วยเปลี่ยนหัวใจเกิดภาวะหัวใจหยุดเต้น เป็นภาวะฉุกเฉินที่ต้องรีบมาโรงพยาบาล ทีมงานผู้จัดทำในหอผู้ป่วยปลูกถ่ายอวัยวะได้ตระหนักถึงปัญหาดังกล่าวจึงได้ประชุมทีม เพื่อหาแนวทางการแก้ปัญหาโดยการวางแผนสอนการช่วยฟื้นคืนชีพเบื้องต้นสำหรับญาติผู้ดูแลผู้ป่วยเปลี่ยนหัวใจ เพื่อเพิ่มความปลอดภัยและลดความเสี่ยงต่อการเสียชีวิต เมื่อผู้ป่วยเกิดภาวะฉุกเฉินหลังจำหน่าย

วัตถุประสงค์ 1. เพื่อให้ญาติผู้ดูแลผู้ป่วยหลังเปลี่ยนหัวใจได้รับความรู้และมีความสามารถในการช่วยฟื้นคืนชีพขั้นพื้นฐานเมื่อจำหน่าย

2. เพื่อให้ผู้ป่วยและญาติมีความพึงพอใจต่อการบริการ

ลักษณะโครงการ

สภาพการทำงานแบบเดิม (ปี 2561-2562)	แนวทางการปรับปรุงครั้งที่ 1 ตั้งแต่ พ.ศ. 2563	แนวทางการปรับปรุงครั้งที่ 2	แนวทางการปรับปรุงครั้งที่ 3
ให้ความรู้ผู้ป่วยในการดูแลตนเอง อาการผิดปกติที่ต้องมาก่อนนัด โดยเฉพาะภาวะหัวใจหยุดเต้น แนะนำให้ผู้ป่วยมาถึงโรงพยาบาลใกล้บ้านให้เร็วที่สุด ยังไม่มีการแนะนำการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐานให้กับญาติผู้ดูแล	พยาบาลแนะนำและสอนการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐาน โดยใช้วิธีการบรรยายประกอบกับให้เอกสารการช่วยฟื้นคืนชีพจากหน่วยโครงการปฏิบัติการช่วยฟื้นคืนชีพ คณะแพทย์ ศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี	จัดทำแบบประเมินก่อน (Pre-test) และหลังการให้ความรู้ (Post-test) สืบเสาะหาความรู้ และนำทุนจำลองสำหรับการฝึก CPR ให้ญาติผู้ดูแลปฏิบัติพร้อมกัน	ใช้รูปแบบการสอนวิธีการช่วยฟื้นคืนชีพขั้นพื้นฐานให้ญาติผู้ดูแล เพิ่มแบบฟอร์มเพื่อให้ญาติผู้ดูแล เป็นแนวทางในการจะติดต่อรถพยาบาลเคลื่อนที่ฉุกเฉินหรือรถกู้ชีพในชุมชนภายในเวลาสั้นกระชับได้

ผลการปฏิบัติการ

ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	ผลดำเนินการ (เดือน/ ปี)			
		ก่อนดำเนินการ	หลัง		
			2563 (ม.ค-มิ.ย)	2563 (ก.ค-ธ.ค)	2564 (ม.ค-มิ.ค)
อัตราความรู้ญาติผู้ดูแลผู้ป่วยหลังเปลี่ยนหัวใจในการปฏิบัติช่วยฟื้นคืนชีพขั้นพื้นฐาน	≥ 80%	35%	90 %	95 %	99 %
อัตราความพึงพอใจของผู้ป่วยต่อการบริการ	95%	-	97%	100 %	100%

สรุป ญาติผู้ดูแลผู้ป่วยหลังเปลี่ยนหัวใจมีความรู้ในการปฏิบัติช่วยฟื้นคืนชีพขั้นพื้นฐาน มั่นใจ ส่งทำให้ผู้ป่วยปลอดภัยเมื่อมีเหตุภาวะฉุกเฉินที่บ้าน ผู้ป่วยและญาติมีความพึงพอใจต่อการบริการ หน่วยงานมีแนวทางการการสอนให้ความรู้ญาติผู้ดูแลผู้ป่วยหลังเปลี่ยนหัวใจในการปฏิบัติช่วยฟื้นคืนชีพขั้นพื้นฐาน เป็นการพัฒนาศักยภาพของพยาบาลในด้านการพัฒนาชำนาญการการดูแลผู้ป่วยหลังการเปลี่ยนหัวใจ มีระบบการดูแล มีผู้รับผิดชอบ ที่ชัดเจน ในการดูแลผู้ป่วยหลังการเปลี่ยนหัวใจเพื่อวางแผนจำหน่าย